

ГУДЗЕНКО М.В.

студент 3-го курсу 38 групи ВСП Чигиринський технікум Уманського національного університету садівництва, м.Чигирин

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНАЛІСТИКИ В УКРАЇНІ

Кримінальне право як матеріальна галузь публічного права в національній системі права будь-якої країни являє собою одночасно підсистему або систему меншого порядку в порівнянні із національною системою права. Тому завжди є актуальним питання його системи, удосконалення, взаємодії з іншими елементами системи та із зовнішнім середовищем. Сучасне кримінальне право є динамічною системою кримінально-правових норм, хоча і не так швидко змінюється порівняно зі змінами у кримінальному середовищі.

Розвиток кримінального права в сучасних умовах має певні тенденції. Розширення меж регулювання Перш за все можна виділити кілька загальних тенденцій розвитку. Однією з таких тенденцій є зближення кримінально-правових систем сучасності. Це проявляється в їх взаємопроникненні та взаємозв'язку.

У розвитку національного кримінального права збільшується роль міжнародного права. Це проявляється не тільки у постійному збільшенні числа конвенційних норм, а й у проникненні міжнародних правових приписів у тканину Загальної частини Кримінального кодексу України.

Йдеться про розширення сфери дії універсального та національного принципів кримінально-правової юрисдикції держави; врегулювання питань, пов'язаних із визнанням на території однієї держави вироків судів кримінальної юрисдикції іншої країни; закріплення в КК положень щодо видачі злочинців тощо.

Одним із нових явищ у кримінальному праві є підвищення ролі принципів у регулюванні кримінально-правових суспільних відносин.

Нерідко як на одну з тенденцій у розвитку кримінального права вказують на посилення приватних засад у кримінальному праві, навіть говорять про початок дрейфу кримінального права від галузі публічного права до приватного. При цьому мають на увазі, перш за все, розширення кримінально-правового значення примирення злочинця з потерпілим; збільшення числа злочинів, кримінальне провадження в яких можливе лише за згодою потерпілого; обґрунтування самостійної обставини, що виключає злочинність заподіяння шкоди за згодою потерпілого; формування відновлюваного правосуддя тощо.

Оцінюючи зазначенні обставини, слід зауважити, що вони, однак, не впливають на оцінку кримінального права як права публічного. На мій погляд, немає сумніву в тому, що предметом кримінального права (або інколи його називають об'єктом) є суспільні відносини, що існують між державою і особами, які вчиняють злочини, з приводу кримінальної відповідальності останніх . [1,ст.19]

Досить актуальним є питання: для кого пишеться КК — для правозастосувачів чи для пересічних громадян, або для перших і других одночасно?

Вочевидь, що навіть ясно і чітко сформульовані основні ознаки складів злочинів у статтях Особливої частини КК ще не дають повної інформації про склад того чи іншого злочину, оскільки КК є системним

актом, в якому ознаки складу злочину знаходять відображення в багатьох статтях Загальної частини і в певній статті Особливої частини. При такій ситуації абсолютна більшість громадян не має і не може мати повного уявлення про той чи інший вид злочину, і тому вважається, які пересічному громадянину достатньо знати основні ознаки злочину і санкцію, які передбачені в певній статті Особливої частини КК з тим, щоб він був здатний вільно обрати варіант поведінки: вчинити злочин чи утриматися від цього.

Дослідження, які проводяться зараз переоцінюють попереджувальний потенціал кримінального закону. [2, с. 50–52]

По-перше, ніхто докладно не досліджував питання щодо обізнаності громадян у частині знання приписів КК і впливу такого знання на поведінку особи.

По-друге, сам по собі факт передбачуваності певного виду поведінки в КК як злочину в своїй більшості ще не спроможний утримати громадян від вчинення злочинів, якщо б не працювала вся система кримінальної юстиції.

У зв'язку з рішеннями Європейського суду з прав людини [3] актуалізувалося питання про необхідність та доцільність поділу кримінальних правопорушень на злочини та кримінальні проступки тощо. При цьому слід враховувати принципову різницю правопорушень у галузях публічного та приватного права. Лише виходячи з однакової юридичної природи правопорушень у галузі публічного права, можна методологічно правильно підійти до поділу кримінальних правопорушень на злочини, кримінальні проступки та адміністративні правопорушення.

Підсумовуючи зазначене щодо деяких тенденцій у розвитку кримінального права, необхідно вказати, що за спостереженнями окремих криміналістів кримінальне право зазнає нині певної кризи. Це пояснюється тим, що запропоновані людством кримінально-правові заходи виявилися нездатними суттєво вплинути на злочинність, яка має усталену тенденцією до зростання.

Список використаних джерел:

1. Конституція України.
2. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство країн континентальної Європи: порівняльний аналіз, проблеми гармонізації. – Юрисконсульт, 2006. – с. 50–52.
3. Рішення Європейського суду з прав людини.